

Затверджено на засіданні
кафедри цивільного права,
протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

**до здачі екзамену для магістрантів денної та заочної форми навчання з
навчальної дисципліни «Санкції в цивільному праві»**

Тема № 1. Загальна характеристика цивільно-правових санкцій у системі цивільного права України.

Сучасний стан та перспективи розвитку вчення про цивільно-правову відповідальність. Теорії цивільно-правової відповідальності.

Інститут цивільно-правової відповідальності у системі цивільного права України та його особливості.

Поняття цивільно-правової відповідальності у юридичній літературі та законодавстві. Сутність цивільно-правової відповідальності у системі охоронних правовідносин. Цивільно-правова відповідальність як цивільно-правова санкція. Відмежування цивільно-правової відповідальності від суміжних категорій. Цивільно-правова відповідальність та міри оперативного впливу.

Цивільно-правова відповідальність та майново-господарські санкції: проблеми співвідношення.

Принципи цивільно-правової відповідальності у договірних та позадоговірних відносинах. Функції цивільно-правової відповідальності.

Механізм реалізації цивільно-правової відповідальності та його структура. Специфіка механізму реалізації цивільно-правової відповідальності за видом цивільного правовідношення.

Тема № 2. Підстави цивільно-правової відповідальності. Склад цивільного правопорушення.

Загальна характеристика підстав цивільно-правової відповідальності. Юридичні та фактичні підстави цивільно-правової відповідальності.

Протиправне діяння як елемент складу цивільного правопорушення. Шкідливі наслідки як елемент цивільного правопорушення. Поняття моральної шкоди.

Причинний зв'язок між протиправним діянням та його наслідками як елемент складу цивільного правопорушення.

Вчення про вину як елемент складу цивільного правопорушення. Теорії вини та їх втілення у цивільному законодавстві. Особливості відповідальності без вини. Підстави звільнення від відповідальності та їх характеристика. Страхування цивільно-правової відповідальності.

Тема № 3. Види цивільно-правової відповідальності

Загальна характеристика вчення про види цивільно-правової відповідальності.

Переддоговірна відповідальність у цивільному праві: поняття, підстави, особливості, перспективи нормативного закріплення.

Договірна та позадоговірна відповідальність та їх загальна характеристика.

Часткова відповідальність та особливості її застосування. Солідарна відповідальність та її особливості. Субсидіарна відповідальність та її ознаки.

Цивільно-правова відповідальність окремих учасників цивільно-правових відносин.

Загальна характеристика цивільно-правової відповідальності юридичних осіб. Вина юридичних осіб. Відповідальність учасників підприємницьких товариств за зобов'язаннями товариства.

Специфіка цивільно-правової відповідальності фізичних осіб.

Тема № 4. Загальна характеристика форм цивільно-правової відповідальності.

Загальна характеристика мір (форм) цивільно-правової відповідальності.

Відшкодування збитків як форма цивільно-правової відповідальності. Підходи до розуміння складу збитків у цивільному та господарському законодавстві. Поняття реальних збитків та упущеної вигоди.

Особливості відповідальності за невиконання грошових зобов'язань.

Особливості завдатку як форми цивільно-правової відповідальності

Матеріальна компенсація моральної шкоди як форма цивільно-правової відповідальності.

Форми цивільно-правової відповідальності у позадоговірних зобов'язаннях.

Проблеми правозастосування у сфері реалізації форм цивільно-правової відповідальності.

Тема № 5. Неустойка як форма цивільно-правової відповідальності. Види неустойки.

Неустойка як форма цивільно-правової відповідальності: поняття, порядок стягнення.

Загальна характеристика вчення про види неустойки. Особливості застосування залікової неустойки. Особливості застосування альтернативної неустойки. Застосування штрафної неустойки. Особливості застосування виключної неустойки.

Підходи до розуміння неустойки у цивільному та господарському законодавстві України.

Тема № 6. Інститут цивільно-правової відповідальності у романогерманській та англосаксонській правових системах.

Загальна характеристика інституту цивільно-правової відповідальності у романо-германській та англосаксонській правових системах.

Поняття цивільно-правової відповідальності у країнах загального та континентального права.

Підстави цивільно-правової відповідальності у країнах загального та континентального права.

Різновиди форм цивільно-правової відповідальності у романо-германській та англосаксонській правових система

Керівник дисципліни

Зозуляк О.І.